

## РЕШЕНИЕ

№ 235

гр. София, 19 май 2025 г.

### В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и седми март две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНТОАНЕТА ДАНОВА  
ЧЛЕНОВЕ: МАЯ ЦОНЕВА  
КРАСИМИРА МЕДАРОВА

при участието на секретаря Илияна Петкова и прокурора от ВП Сийка Милева след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 179/2025 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационен протест и допълнение към него, депозирани от Апелативна прокуратура – Велико Търново, срещу въззивна присъда № 8 от 24.06.2024 г., постановена по внохд № 102/2022 г. по описа на Великотърновски апелативен съд.

В протеста и писменото допълнение се твърди, че апелативната инстанция е допуснала съществени процесуални нарушения при анализа и оценката на доказателствата, което от своя страна е довело до неправилно приложение на материалния закон спрямо двамата подсъдими. Посочва се, че: 1. протестираният съдебен акт не отговаря на разписаните в закона изисквания за съдържание; 2. показанията на свидетелите Д. Х., М. В., Д. В., Д. Г. и Г. Г. не са били обсъдени обективно, съобразно действителното им съдържание и в тяхната взаимна връзка и съвкупност, като съдът не е изложил мотиви за това дали ги кредитира или не им дава вяра; 3. незаконосъобразно е било изключено от доказателствената съвкупност проведеното разпознаване по снимки на подсъдимите. Оплакването за допуснато нарушение на материалния закон се обосновава с неправилност на извода на съда, че предмета на престъплението е останал неустановен, както и че не са доказани обективните и субективни признаци от състава на престъплението „подкуп“, като в тази насока прокурорът е изложил собствени правни съображения, подкрепени със съдебна практика. Оспорен е и извода на контролираната инстанция за липса на квалифициращото обстоятелство „изнудване посредством злоупотреба със служебно положение“. В заключение се моли атакуваната въззивна присъда да бъде отменена и делото върнато за ново разглеждане на апелативния съд за отстраняване на допуснатите съществени нарушения на процесуалния и материален закон.

В срока по чл. 351 ал. 4 от НПК е постъпило писмено възражение срещу касационния протест, изготвено от подсъдимия К. И., чрез защитника му адв. К., в което се твърди, че липсват пороци в аналитичната дейност на въззивния съд, който законосъобразно е изключил от доказателствената съвкупност направените разпознавания по снимки и проведените разпити на свидетели в хода на полицейската проверка. Оспорва се твърдението в протеста, че данните, съдържащи се в гласните доказателствени средства, не са били подложени на

анализ и преценка. Споделя се извода на въззивната инстанция, че двамата подсъдими не следва да носят наказателна отговорност, поради несъставомерност на инкриминираното им престъпление. Моли се атакуваният въззивен акт да бъде оставен в сила, поради липса на претендираните касационни основания.

В съдебното заседание пред Върховния касационен съд представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа частично протеста, считайки, че апелативната инстанция напълно законосъобразно е изключила от доказателствения обем извършените разпознавания по снимки, тъй като те са осъществени в хода на полицейската проверка, извън обхвата на досъдебното производство и не са проведени по правилата на НПК. Същевременно според прокурора, по делото са налице множество други гласни и писмени доказателства, чрез които се установява авторството на деянията, които обаче не са били прецизно и задълбочено изследвани. Възразява срещу извода на решаващия съд, че предмета на престъплението не е бил установен, както и срещу приетото, че не е налице по-тежко наказуемия състав на престъплението подкуп. В заключение пледира за отмяна на атакуваната въззивна присъда и връщане на делото за ново разглеждане.

Защитникът на подсъдимия К.И.- адв.К. взема становище за неоснователност на касационния протест, като излага сходни на посочените в писменото възражение доводи и моли съдебния акт на апелативния съд да бъде оставен в сила.

Адв. Д., защитник на подсъдимия К. М., моли присъдата на въззивната инстанция да бъде оставена в сила като правилна и законосъобразна.

Подсъдимият К. М., редовно призован, не се явява и не взема становище по протеста.

В последната си дума подсъдимият К. И. заявява, че не е виновен и иска да остане оправдан.

**ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД**, трето наказателно отделение, като обсъди доводите, релевиращи в касационния протест, аргументите, изложени от защитника на подсъдимия И. в писменото възражение, становището на страните от съдебното заседание и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в рамките на правомощията си, установи следното:

С присъда № 260000 от 20.01.2022 г., постановена по нохд № 890/2019 г., Плевенски окръжен съд е признал подсъдимия К. М. И. за виновен в това, че в периода м. септември-м.октомври 2017 г., на пътя между (населено място) и (населено място), обл. (област), на пътя (населено място)-(населено място) и на пътя между (населено място) и (населено място), обл. (област), при условията на продължавано престъпление, в качеството си на длъжностно лице и полицейски орган, поискал и приел дарове-парични суми в общ размер на 210 лв., които не му се следват от Д. Х., М. В., Д. В. и И. Г., за да не извърши действие по служба-да не състави актове за установяване на административни нарушения (АУАН), като деянието е извършено чрез изнудване, посредством злоупотреба със служебно положение, поради което и на основание чл. 302 т. 1 пр. предпоследно, т. 2 във вр. с б. „а“, пр. първо във вр. с чл. 301 ал. 1 във вр. с чл. 26 ал. 1 и чл. 54 от НК го е осъдил на три години лишаване от свобода, чието изтърпяване на основание чл. 66 ал. 1 от НК е отложил за изпитателен срок от пет години, както и на наказание глоба в размер на 1000 лв.

На основание чл. 67 ал. 3 от НК във вр. с чл. 42а ал. 2 т. 1 от НК на подсъдимия К. И. е наложена пробационна мярка „задължителна регистрация по настоящ адрес“ за срок от три години с периодичност на изпълнение два пъти седмично.

Със същата присъда е бил признат за виновен и подсъдимия К. Г. М. в това, че на 06.11.2017 г. на пътя между (населено място) и (населено място), в качеството си на

длъжностно лице и полицейски орган поискал и приел дар-парична сума в размер на 20 лв. от Д. Г., която не му се следва, за да не извърши действие по служба-да не уведоми компетентен полицейски орган да състави АУАН за констатирано нарушение по ЗДвП, като деянието е извършено чрез изнудване посредством злоупотреба със служебно положение, поради което и на основание чл. 302 т. 1 пр. последно, т. 2 във вр. с б. „а“ във вр. с чл. 301 ал. 1 и чл. 55 ал. 1 т. 1 от НК, го е осъдил на една година лишаване от свобода, чието изтърпяване на основание чл. 66 ал. 1 от НК е отложил за срок от три години, както и на наказание глоба в размер на 300 лв.

На основание чл. 37 ал. 1 т. 7 от НПК подсъдимият К. М. е бил лишен от право да заема държавна длъжност в органите на МВР за срок от една година.

На основание чл. 307а от НПК двамата подсъдими са осъдени по отделно да заплатят съответната равностойност на предмета на престъплението.

По въззивни жалби, депозирани от подсъдимите, пред Апелативен съд-Велико Търново е било образувано внохд № 102/2022 г., приключило с нова въззивна присъда № 8 от 24.06.2024 г., с която първоинстанционния съдебен акт е бил отменен изцяло, като подсъдимите К. М. И. и К. Г. М. са били признати за невиновни и на основание чл. 304 от НПК оправдани в извършване на инкриминираните им престъпления по чл. 302 т. 1 пр. предпоследно, т. 2, б. „а“, пр.1 във вр. с чл. 301 ал. 1 от НК и във вр. с чл. 26 ал. 1 от НК-само за подсъдимия К. И.

Касационният протест е ОСНОВАТЕЛЕН, макар и не по всички изложени в него съображения.

Настоящият съдебен състав констатира наличието на касационното основание по чл. 348 ал. 1 т. 2 от НПК-допуснати съществени нарушения на процесуалните правила от апелативния съд, имащи за своя неизбежна последица отмяна на въззивната присъда и връщане на делото за ново разглеждане.

Прочитът на мотивите към присъдата на Великотърновски апелативен съд разкрива множество недостатъци. На първо място, мотивната част към въззивната присъда не отговаря на изискванията на чл. 301 от НПК за съдържание. Не става ясно какви са приетите от втората инстанция фактически положения. Пълноценен анализ на доказателствата липсва, а тези, които все пак бегло са анализирани, са избирателно подбрани. Част от доказателствения обем е бил изцяло пренебрегнат и необсъден, вкл. и този, събран в хода на въззивното производство. Хаотичността, неяснотата и противоречията в мотивите са до такава степен сериозни, че значително затрудняват проверката на правилността на формиране на вътрешното убеждение на решаващия съд. Важно е да се отбележи, че набелязаните противоречия са между фактическите и правните изводи на съда, както и в самите правни изводи, което е недопустимо. При тези най-общо описани проблеми в съдържанието на мотивите, настоящият съд в решението си по-долу, ще посочи и конкретни съображения по тях.

Първоначално въззивният съд е описал приетата от първата инстанция фактическа обстановка, като на стр. 25 (на гърба) от мотивите, е отразил, че „...са възприети фактология и извършен анализ и съпоставка на доказателствата, поставени от първата инстанция в основата на осъдителната присъда, които обосновки и правни изводи не се споделят от настоящата инстанция“. Въпреки, че е изразил несъгласие с възприетите факти, контролираният съд не е изложил собствени фактически констатации, нито пък и направил анализ на доказателствата, събрани по делото. Основните свидетели-Д. Х., М. В., Д. В., Д. Г. и Г. Г. са били разпитвани многократно-на досъдебното производство пред съдия по реда на чл. 223 от НПК, два пъти пред първоинстанционния съд и един път пред

въззивния. По надлежния ред са били констатирани съществени противоречия в информацията, предоставена от тях в отделните разпити, последните законосъобразно приобщени. Апелативният съд, макар и да е отправил укор към доказателствената дейност на първата инстанция, от своя страна също не е обсъдил нито един от тези разпити, като единствено е преповторил съдържанието на казаното от посочените свидетели в хода на въззивното съдебно следствие. Преписването на информацията, събрана чрез свидетелски показания, не може да изключи нейният анализ и оценка. Всъщност след преписа на свидетелските показания, които първият съд е бил поставил в основата на фактическите си изводи, въззивната инстанция е отразила в мотивите си, че „при тези обективно установени факти, материалният закон е приложен неправилно от първоинстанционния съд“ (л. 37 от мотивите) и още – на стр. 39 на гърба: „Великотърновски апелативен съд намери, че при правилно установените релевантни факти, материалният закон е приложен неправилно“. С други думи, веднъж АС-Велико Търново не се е съгласил с фактите, установени от окръжния съд, а след това ги е приел за обективно установени, което представлява противоречие в мотивите. Освен това, след като контролираната инстанция напълно законосъобразно е изключила направените разпознавания в хода на полицейската проверка, на още по-голямо основание е следвало да проследи хронологично съдържанието на гласните доказателствени средства, за да установи или отхвърли авторството на деянието в лицето на подсъдимите. Това обаче не е сторено. Следва да се отбележи, че данните, съдържащи се в показанията на свидетелите Х., В., В., Д.Г. и Г. Г. не са косвени, както апелативният съд на л. 45 от мотивите ги е квалифицирал, а преки и първични доказателства, а показанията на св. Д. Г. (от досъдебното производство и пред съда)-производни, като в случая те могат да бъдат ползвани за проверка на първичните доказателства-фактическите данни в показанията на по-горе изброените свидетели, така че тяхното игнориране, е лишено от основание. По-нататък съдът е пропуснал да обсъди и редица други гласни доказателствени средства (показанията на св. Б. И., Н. И., К. К., И. Д. и пр.), както и множество писмени доказателства, в това число и събраните пред него (напр. седмичните и месечни графици за работата на полицейските служители за инкриминирания период, планове за специализирани полицейски операции, пътна книжка и пътни листове на служебния автомобил и др.), като всички те имат отношение към правилното изясняване на фактите по делото.

Що се отнася до правните изводи на решаващия съд, както беше посочено и по-горе, налице са съществени противоречия между тях, а някои са и неверни. Така, на л. 37 (на гърба) от мотивите е посочено: „съгласно формулировката на обвинението за подкуп, служебното задължение, по повод на което се твърди, че е поискана имотната облага, обективно не е годно да обуслови като правна последица санкциониране на нарушителя, а представлява само елемент, фактическо действие, а именно: връщане на документите на водача като завършващ етап на проверката“. Нито в обвинителния акт, нито в приетото от първостепенния съд изменение на обвинението по реда на чл. 287 от НПК (в хипотезата прилагане на закон за по-тежко наказуемо престъпление), се е твърдяло, че неизпълнението на служебното задължение от подсъдимия И. е свързано с връщането на документите на водачите на превозните средства. Напротив, обвинението е за това, че подсъдимият е поискал и получил неследващ се дар, за да не изпълни действие по служба-да не състави актове за установяване на административни нарушения, като в тази насока са и свидетелските показания. Ето защо, горният извод на въззивния съд е некоректен, а от друга страна, е в противоречие и с последващите му изводи по правото, а именно: „останал

недоказан по несъмнен начин обаче от предмета на доказване е основаният факт, визиран в чл. 102 т. 1 от НПК, а именно извършените престъпления и участието на подсъдимите в тях (л. 43 на гърба от мотивите). При това положение е очевидно, че въззивната инстанция не е направила разграничение между несъставомерност и недоказаност на престъплението, което пък води до това, че настоящият съдебен състав не може да прецени каква е била действителната му воля по правото. Следва да се посочи, че в чл. 304 от НПК ясно са разписани хипотезите, при които се постановява оправдателна присъда спрямо подсъдимия и между тях съществува съществена разлика. Освен това в контекста на недоказаност на обвинението, АС-Велико Търново е посочил, че то е недоказано, „защото както на досъдебното производство, така и в проведеното съдебно следствие, не е бил нито установен, нито приобщен предмета на претендираните подкупи. „По делото липсват приобщени каквито и да е било доказателствени средства, явни или оперативни, посредством които да се установят вменените престъпни прояви на двамата полицейски служители....обвиненията са изградени изцяло върху основата на показанията на няколко души свидетели, общо за пет престъпни деяния, в повечето от които липсва яснота на случилото се между подсъдимите и свидетелите, предали искания подкуп, при които и то в най-добрия случай твърденията се подкрепят от показанията на косвени свидетели, чули или възприели процесните събития впоследствие от самите свидетели участници“ (л. 43 на гърба от мотивите). Цитираните разсъждения страдат от множество недостатъци: 1. предметът на престъплението е възможно да бъде установен, чрез всякакви доказателства и доказателствени средства, включително и чрез показанията на лицата, дали подкупа, като не е задължително да са налице СРС-та; 2. точно защото е възможно неследващият се дар да не е приобщен като веществено доказателство, в разпоредбата на чл. 307е от НК е разписано, че ако липсва предмета на престъплението или е отчужден, се присъжда неговата равностойност; 3. няма пречка фактите от предмета на доказване да бъдат установени и само въз основа на свидетелски показания, стига те да се допустими, относими, убедителни и непротиворечиви; 4. ако съдът беше обсъдил задълбочено всички разпити на лицата, дали подкуп, би могъл да стигне и до различен извод от този, че „липсва яснота в действия на свидетелите и на подсъдимите“; 4. правната доктрина и съдебната практика не познава „косвени свидетели“; 5. данните, предоставени от лицата, на които впоследствие свидетелите, дали подкупите, са съобщили за инкриминираните обстоятелства, имат произведен характер (представляват производни доказателства) и в определени хипотези не съществува забрана за тяхното ползване, напр. когато проверяват първични доказателства. Изхождайки от горепосоченото се налага извод, че аргументите, чрез които се обосновава недоказаност на обвинението, са напълно лишени от основание.

По-нататък, в мотивите си съда приема, че „липсва изпълнително деяние от обективна страна“ (л. 45 на гърба от мотивите), като тук отново не става ясно, какво той разбира под „липсва“, в т.ч. дали изпълнителното деяние не е извършено, не е извършено от подсъдимите или пък е останало недоказано, като съображения в тази насока не са изложени. Предвид съдържанието на показанията на свидетелите Х., В., В., Д. Г. и Г. Г., апелативната инстанция не е посочила и причините, поради които приема, че фактическите данни, заявени от тях, не установяват „поискването и получаването“ на неследващ се дар от подсъдимите.

Предвид изложеното, ВКС намира, че липсват мотиви към постановения въззивен съдебен акт, което съгласно чл. 348 ал. 3 т. 2 от НПК, представлява съществено процесуално нарушение от категорията на абсолютните, което се санкционира единствено чрез отмяна на въззивната присъда.

При новото разглеждане на делото, апелативният съд следва да обсъди всички доказателства и доказателствени източници, като особено прецизно анализира в тяхната хронология показанията на свидетелите, за които се твърди, че са дали подкуп на полицаите. Това е необходимо, както за изясняване механизма на извършване на инкриминираните деяния, така и за установяване авторството им, доколкото проведените разпознавания в хода на полицейската проверка, не могат да бъдат ползвани. Все във връзка с изясняване на този важен факт е необходимо да бъдат обсъдени и писмените документи, свързани с личните автомобили на подсъдимите, със служебния автомобил, района в който те са осъществявали дейността си по контрол на МПС-та, графиците им и всички останали доказателства, които биха имали отношение към авторството. Тяхното обстойното изследване е необходимо да бъде извършено в съчетание с информацията, съдържаща се в свидетелските показания на Х., В., В., Д. Г. и Г. Г.. След извършването на задълбочен и детайлен анализ на цялостния доказателствен обем, съдът следва да отрази фактическите си изводи и взетите въз основа на тях правни решения, които е необходимо да бъдат убедително защитени. Разбира се, анализът и оценката на доказателствената маса, също следва да намерят място в мотивната част на новия съдебен акт.

Доколкото въззивната присъда се отменя на процесуално основание, ВКС не следва да обсъжда доводите в протеста, свързани с нарушения на материалния закон.

С оглед на изложеното, настоящият касационен състав намира, че е налице касационното основание по чл. 348 ал. 1 т. 2 от НПК, поради което протеста следва да бъде уважен, а атакуваният съдебен акт-отменен изцяло.

Водим от горното и на основание чл. 354 ал. 3 т. 2 във вр.с ал. 1 т. 5 от НПК, **ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД**, трето наказателно отделение

### **Р Е Ш И:**

**ОТМЕНЯВА** изцяло присъда № 8 от 24.06.2024 г., постановена по внохд № 102/2022 г. по описа на Великотърновски апелативен съд.

**ВРЪЩА** делото за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав, от стадия на съдебното заседание.

**РЕШЕНИЕТО** не може да се обжалва.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

**ЧЛЕНОВЕ:** 1.

2.